

KONFERENCJA NA TEMAT PROJEKTÓW BADAWCZYCH W ZAKRESIE NAUKI O ŻYWNOŚCI

W dniach 15–16 stycznia 1998 r. odbyła się w Miedzeszynie k/Warszawy konferencja naukowa poświęcona ocenie stanu i perspektyw realizacji projektów badawczych z zakresu chemii i technologii żywności. Potrzebę zorganizowania takiej konferencji wyrażali zarówno zainteresowani pracownicy nauki, jak i przedstawiciele KBN. Konferencja była dofinansowana przez Komitet Badań Naukowych.

W konferencji wzięli udział członkowie Komitetu Technologii i Chemii Żywności PAN, Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności, Zespołu Technologii Żywności KBN oraz realizatorzy zakończonych i przyjętych projektów badawczych. Omawiano pozytywy i negatywy procesu uzyskiwania grantów, ich przebiegu, rozliczania zakończenia programów badawczych oraz ich wpływ na rozwój własnego środowiska naukowego i postęp nauki. Pogląd Komitetu Badań Naukowych na przedstawiane problemy przedstawili prof. dr hab. Wiesław Barej przewodniczący Zespołu Nauki Rolniczych KBN i prof. dr hab. Stanisław Tyszkiewicz. Łącznie w konferencji wzięły udział 72 osoby.

Potrzeba zwołania konferencję spowodowała ogólnie trudna sytuacja finansowa nauki polskiej, która jak to wyrażono w szeregu oficjalnych wypowiedzi wynosiła w 1997 0,51%, a na rok 1998 planowany jest spadek do 0,477% PKB. Zaś w rozdziale tych środków przewidziane jest obniżenie nakładów na inwestycje i aparaturę do 75,6%, DOT do 52,6%, a jedynie nakłady na działalność statutową mają wzrosnąć o 11% w stosunku do nakładów w 1997 r. Poważna sytuacja finansowa nauki jest przedmiotem wielu wypowiedzi w radio, telewizji i prasie, wywołują rozbieżne często dyskusje w środowisku naukowym, oraz jest przedmiotem rozważań wewnątrz KBN głównego dysponenta środków na naukę. Nie mogło więc w niej zabraknąć wypowiedzi i stanowiska przedstawicieli nauki o żywności.

Jak wynika z ogólnego tonu dyskusji istnieje potrzeba usprawnienia systemu finansowania nauki jako całości, tak aby w ograniczonych środkach móc finansować najważniejsze i najbardziej uzasadnione badania. Zastanowienia wymagał więc po-

stulat czy i do jakiego stopnia należy zmienić proporcje finansowania między naukami stosowanymi a teoretycznymi a zatem czy i kiedy jest możliwe wprowadzenie koncepcji, aby granty w zasadzie dotyczyły badań podstawowych, natomiast projekty celowe i projekty badań zamawianych były domeną badań stosowanych. Szczęólnego zastanowienia wymaga wyjaśnienie czy środowisko badań stosowanych jest przygotowane do podjęcia:

- projektów badań zamawianych, a więc czy potencjalni wnioskodawcy jak i są kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie dysponują odpowiednimi środkami na pokrycie zadań badawczych,
- projektów celowych, których zlecenie wymaga inicjatywy podmiotów gospodarczych zobowiązanych do finansowania ich w 50% i następnie wdrożenia badań.

Wyrobieniu poglądu na aktualny stan rzeczy oraz wykorzystaniu doświadczeń realizatorów projektów badawczych i je oceniających do kształtowania strategii finansowania w naszej dziedzinie nauki służyły referaty podsumowujące:

- prof. dr hab. Niny Baryłko-Pikielnej: Próba ilościowo – jakościowej analizy tematyki grantów i ich realizacji na podstawie dostępnych danych w obszarze nauki o żywności;
- prof. dr hab. Zdzisława Sikorskiego: Opinia dotycząca problematyki badań w dziedzinie chemii i analizy żywności oraz usprawnień efektywności przyznawania, finansowania i rozliczania projektów badawczych KBN;
- prof. dr hab. Łucji Fornal: Opinia o efektywności projektów badawczych z zakresu technologii produktów roślinnych;
- prof. dr hab. Zbigniewa Dudy: Opinia o efektywności projektów badawczych z zakresu technologii produktów zwierzęcych;
- prof. dr hab. Romana Grzybowski: Opinia na temat efektywności systemu przyznawania, finansowania i rozliczania grantów w dziedzinie biotechnologii;
- prof. dr hab. Piotra Lewickiego: Opinia o systemie grantów Komitetu Badań Naukowych w zakresie inżynierii żywności.

Materiały tej konferencji nie zamykają a winny otwierać dyskusję na te tak zasadnicze dla nauki polskiej problemy i mamy nadzieję, że pozwolą na lepsze wykorzystywanie środków stojących do dyspozycji na ten cel.

Antoni Rutkowski